

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Seruatio episcopo Tungrensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

Eius autem mater cum properans ad eum locum venisset, qui Zorolus dicebatur, quarens à militibus Tyberianis: Vbinam, inquit, est filius meus? Tum illi vnus è militibus respondit: Sententia hodiè filio tuo decreta est in loco quodam, qui appellatur Drizipera: distat autè hinc locus ille (vt opinor) ferè decem & octo miliaribus. Cum igitur mater sem ita se habere didicisset, publicam viam ingressa, venit in eum locum, qui Drizipera nō habatur. Dum verò iter faceret ac lamentaretur, & tanquam vos aliqua proprium vitulum quarens, ingemisceret, occurrit militibus. Illi enim cum sancti Martyris caput absceidissent, eius corpus in fluuium proiecerant. Diuina verò prouidentia factum est, vt quatuor canes in fluuium illum venirent, & sancti Martyris corpus inuentum, è fluuio extraherent, suisque linguis illud lambentes, ac propè sedentes custodirent. Vt autem beati Alexandri mater duobus miliaribus prope locum illum venisset, in quo Martyris corpus situm erat, duo illi canes accurrentes, ipsi obuiam venerunt, & vterque, vnus à dextera parte, alter à sinistra, mulierem ipsam ad eius filium rectà deduxerunt. Illa verò sancti Martyris corpus accepit, & vnguentis multis ac preciosis linteis inuolutū, deposuit in monumento quodam insigni vltra fluuium Erginam, occidentem solem versùs, quemadmodum Spiritui sancto visum fuit. Postea verò, quàm Spiritum sanctum adiutorem habēs, omnia, quæ cupiebat, expleuit, Domini nostri Iesu Christi præstante gratia, Angeli multi vnà cum ea palmos canebant.

Magna verò quædam miracula beatus martyr Alexander edens, adiuvat eos, qui vexantur, & his, qui diuturnis morbis affliguntur, curationem affert, Christi ope auxiliante, cuius ipse particeps factus est. Martyrium autem compleuit sanctus Alexander xiiij. die Mensis Maij, sub Tyberiano illo homine valdè impio, imperante Maximiano, iniquo & impio tyranno, in nobis autem regnante Domino nostro Iesu Christo Salvatore: Cui gloria & imperium in secula seculorum, Amen.

Apparuit autem sanctus Alexander, completis rebus omnibus, matri suæ, ei que dixit: Benè, mater, laborasti, & per totam viam defatigata es, vt proprium filium sequereris. Det tibi Dominus meus Iesus Christus in Regno suo, vt mecum vnà mercedem habeas. Ne igitur mœore afficiaris: sed pueros tuos tecum habens, cum pace redeas in locum tuum: spero enim à Domino meo Iesu Christo me impetraturum esse, vt citò te quoque assumat in eum locū, in quo ego sum. Hæc cum beata illa Poemenia audiisset, & Dei gloriam celebrās ipsi gratias egisset, vnà cum pueris suis lata reuerſa est, per suasum illud habens, quòd beatum Alexandrum Domino nostro Iesu Christo magnum donum obtulisset. Magna igitur gratia eo in loco inest, vbi reposita sunt sancti & gloriosi Martyris preciosæ reliquiæ, in gloriam & laudem Christi Dei nostri: quoniam ipsi gloria est in secula seculorum, Amen.

DE S. SERVATIO TVNGRORVM EPISCOPO, EX GREGORII TVRONENSIS HISTORIA

Francorum: Lib. 2. cap. 4. 5. 6.

VLTAE hæreses eo tempore Dei Ecclesias impugnabāt, de quibus plerunque vltio diuina data est. Nam & Athanaricus Gotthorum rex magnam excitauit persecutionem: qui multos Christianorum diuersis pœnis affectos, gladio detruncabat. Vnde factum est, vt exigente iudicio Dei, propter effusum iustorum sanguinem, regno depelleretur, & esset exul à patria, qui Dei Ecclesias impugnabat. Sed ad superiora redeamus.

Igitur rumor erat, Hunnos in Gallias velle prorumpere. Erat tunc temporis in Tungris oppido Seruatius, eximie sanctitatis Episcopus, qui vigilijs ac ieiunijs vacans, crebro lachrymarum imbre perfusus, Dei misericordiam deprecabatur, ne vnquàm gentem hanc incredulam, seque semper indignam, in Gallias venire permetteret. Sed sentiens per spiritum sanctum, pro delictis populi hoc sibi non fuisse concessum, consilium habuit petendi vrbe[m] Romam, scilicet vt adiunctis sibi Apostolicæ virtutis patrocinijs, quæ humiliter à Deo flagitabat, facilius obtinere mereretur. Accedens ergo ad beati Petri Apostoli tumulum, deprecabatur auxilium bonitatis eius, in multa absti-

ra abstinentia, maxima inedia se consumens, ita ut biduo triduoque sine vlllo cibo & potu permaneret, nec esset interuallum aliquod, in quo ab oratione cessaret.

S. Petrus ei
apparet.

Cumque ibidem per multorum dierum spatia in tali afflictione moraretur, fertur hoc à beato Petro Apostolo accepisse responsum; Quid me vir sanctissime inquietas? Ecce enim apud Domini deliberationem prorsus sancitum est, Hunnos in Gallias aduenire, easque maxima tempestate debere populari. Nuncigitur sume consilium meum, accelera velociter, ordina domum tuam, sepulturam compone, require lintheamina munda. Ecce enim migrabis à corpore, nec videbunt oculi tui mala, quæ facturi sunt Hunni in Gallijs, sicut locutus est Dominus Deus noster.

Hoc à sancto Apostolo pontifex responso suscepto, iter accelerat, Galliasque velociter repetit: veniensque ad urbem Tungrorum, quæ erant necessaria sepultura, secum citius leuat, valeque dicens clericis ac reliquis ciuibus vrbis, denunciat cum fletu & lamentatione, quia non visuri essent vltra faciem illius. At illi cum eiulatu magno & lachrymis prosequentes, supplicabant humili prece, dicentes. Ne derelinquas nos, pater sancte, ne obliuiscaris nostrum pastor bone. Sed cum eum fletibus reuocare non possent, accepta benedictione cum osculis, redierunt. Hic verò ad Traiectensem urbem accedens, modica pulsatus febre, recessit à corpore, ablutusque a fidelibus, iuxta ipsum aggerem publicum est sepultus. Cuius beatum corpus qualiter post multorum temporum spatia sit translatum, in libro miraculorum scripsimus. (nempe de Confessorum gloria, cap. 72.)

Apud Traiectum moritur.

Cap. 6.

Igitur Hunni, à Pannonijs egressi, ut quidam ferunt, in ipsa sancti Paschæ vigilia ad Metensem urbem omnia depopulando perueniunt, tradentes urbem incendio, populum in ore gladij trucidantes, ipsosque sacerdotes Domini ante sacrosancta altaria perimentes. Nec mansit in ea locus inustus, prater oratorium B. Stephani primi martyris ac Leuitæ. De quo oratorio quæ à quibusdam audiui, narrare non differo. Aiunt enim, quia priusquam hi hostes venirent, vidisse se virum fidelem in visu quasi conferentem cum sanctis Apostolis Petro ac Paulo beatum Leuitam Stephanum de hoc excidio, ac dicentem; Oro domini mei, ut non permittatis obtentu vestro Metensem urbem ab inimicis exuri, quia locus est, in quo paruitatis meæ pignora continentur, sed potius sentiant populi aliquid me posse cum Domino. Quod si tantum facinus populi supercreuit, ut aliud fieri non possit, nisi ciuitas tradatur incendio, saltem vel hoc oratorium non cremetur. Cui illi aiunt; Vade in pace, dilectissime frater, oratorium tantum tuum carebit incendio, pro vrbe verò non obtinebimus, quia Domini cæ sanctionis sententia super eam iam processit. Inualuit enim peccatum populi, & clamor malitiæ eorum ascendit coram Deo. Ideo ciuitas hæc cremabitur incendio. Vnde proculdubio creditur, quia horum obtentu, vrbe vastata, oratorium permansit illæsum. Hactenus ex Gregorio Turonensi, cuius quidem ea, quæ de Metensi vrbe habet, idcirco huc adscripsimus, quod d pertineant ad eam reuelationem, quæ Romæ facta est beatissimo Seruatio de Galliarum excidio. Iam quædam subiiciemus ex eiusdem Gregorij Turonensis libro, quem de Confessorum gloria scripsit, cuius capite 72. hæc continentur.

Metis vastatur ab Hunnis &c.

S. Stephani oratorium manet illæsum.

Seruatius verò Tungrensis Episcopus tempore Hunnorum, cum ad irrumpendas prorumperent Gallias, fuisse memoratur, qui & sepultus refertur iuxta ipsum pontem aggeris publici, circa cuius sepulcrum quanuis nix defluxisset, nunquam tamen marmor, quod superpositum erat, humectabat, & cum loca illa nimij frigoris gelu ligentur, & nix vsque in trium & quatuor pedum crassitudinem terram operiat, tumulum vllatenus non attingit. Datur enim intelligi, verum Israëlitam hunc esse. Nam illis inter muros aquarum, aquæ non erant perniciosæ, sed salutis, ita & circa iusti huius tumulum nix decidens, non humoris causa est, sed honoris. Videasque in circuitu montes niueos eleuari, nec tamen attingere terminum monumenti. Et non miramur, si terra operiatur niue, sed admiramur, quod d attingere ausa non est locum beati sepulcri. Plerunque etiã deuotio studiumque fidelium oratorij construebat de tabulis lignicis leuigatisque, sed protinus aut rapiebantur à vento, aut sponte ruebant. Et credo idcirco ista facta esse, donec veniret, qui dignam edificaret fabricam in honore antistitis gloriosi. Procedente verò tempore adueniens in hanc urbem Monulphus episcopus, templum magnum in eius honore construxit, composuit ornauitque, in quod multo studio & veneratione translatum corpus, magnis virtutibus pollet. Hæc Gregorius Turonensis, antiquus & grauis author. Preclare autem Seruatijs Tungrorum episcopi meminit etiam Seuerus Sulpitius

Vide re ad mirandam.

Exod. 14.

Monulphus episcopus.

Historie

Historia sacra libro 2. Seruationem eum vocans. Meminit etiam eius Athanasius in Apologia ad Constantium ad quæ loca lectorem remittimus. Quæ autem in Chronicis suis de eodem annotauit Sigebertus monachus, ea huc adscribemus.

Seruatius decimus Tungrensis Episcopus, Domini nostri Iesu Christi consanguineus, non solus ex eo, quod voluntatem Dei patris faciebat, sed etiam secundum carnem. Quis natus quidem in Perside, filius fuit Eminin, cuius pater fuit Eliud frater Elizabeth, quæ peperit Iohannem Baptistam. Mater verò Eliud & Elizabeth Esmeria, soror fuit Anna, quæ genuit Mariam matrem Domini. Et rursus :-

Attila Hunnorum rex, Vualameris Ostrogothorum regis & Ardarici Gepidarum regis & multarum Aquilonarium gentium sibi subiectarum auxilio fultus, à Pannonijs egressus, Occidentale imperium inuadit cum quingentis millibus armatorum. Et primò per totas Gallias per eos tanta efferbuit Dei indignatio, vt nullam omninò ciuitatem, castellum vel oppidum aliqua à furore eorum potuerit tutari munitio. Et post pauca Hoc excidium Gallijs impendere Seruatius Tungrensis longè antè in spiritu præuiderat, & Romæ à Petro Apostolo hoc iudicium Dei inuicibile fore didicerat. Ideoque relicta Tungrensi vrbe, quæ euertenda erat, ad Traiectum sedem Episcopalem transposuit.

VITA SANCTI IOHANNIS EPISCOPI SILENTIARII LAVRÆ ABBATIS SABAE, EX SIMEONE METAPHRASTE. Scripta est autem à Cyrillo monacho eius æquali, qui etiam Sabæ Abbatis vitam conscripsit. Stylum autem fortassis Metaphrastes expoliuit.

PRIMUM mihi propono dicendum de Iohanne Abbate Lauræ, beati Sabæ Silentario, vt qui & tempore & vitæ splendore omnes alios antecedit. Hic ergo illuminatus pater noster Iohannes, ducit quidem originem ex Nicopoli, quæ est in Armenia, natus ex parentibus, qui nominantur Encratius & Euphemia. Erant autem insignes opibus & claritate generis, multosque præclare magistratus gesserant, ducesque fuerant exercitûs, & populi rectores, & in aula regia magnam habuerant potentiam. Quorum res plurimas pulchrè gestas Byzantini narrant & Armeni, quas quidem lubens præteribo, ne à proœmio afferam fatietatem : illa sola de eo narrans, quæ sunt propemodum nota omnibus, qui illum nouere.

Natus est itaque, vt ipse mihi narrauit, octauo mensis Ianuarij, septima indictione, quarto anno Imperij pij ac religiosi Martiani. Cumque essent Christiani, qui eum genuerant, fuit Christianè cum suis fratribus educatus. Cum autem præterisset aliquantum temporis, & essent consummati in Christo eius parçtes, & diuisæ essent parentum facultates, hic vir diuinus Deo seipsum consecrauit, & ædificauit in ipsa Nicopoli ecclesiam semper laudanda & semper virginis Mariæ, & huius vitæ rebus renunciauit, octauo decimo anno suæ ætatis. Assumptisque decem fratribus, qui volebant esse salui, illic construxit cœnobium. Toto autem tempore suæ iuuentutis multum posuit studij, vt ventri imperaret, & superbiam contemneret. Vt qui sciret quod d ventris quidem fatietas nesciat vigilare, neque esse temperans, & quietè minimè patiatur superbia. Absque vigilijs autem, castitate & humilitate nihil potest rectè gerere exercitatio. Sic ipse quidem in iuuenili ætate contendebat, vt mentè seruaret minimè sublimem, & sermonem nulli reprehensioni affinè, vt qui diuino esset sale conditus. Eos autè, qui erant ei subiecti, verbo & opere componebat, ac formabat ad se rectè gerendum in exercitacione : neque eos onerans iugo regulæ, vt qui recenter compacti fuerant : nec permittebat, vt manerent ociosi, & se nullo labore exercerent : sed eos paulatim ducens, & diuinis fluentis irrigans, effecit vt fructus producerent pro dignitate suæ uocationis.

Cum autem intrasset trigésimus octauus annus suæ ætatis, quæ in eo resplendebat, à bonâ eius fama commotus, & à ciuitatis, quæ dicitur Colonia, habitatoribus rogatus, cum eum tanquam ad rem aliam accersuisset, vt qui ecclesiasticorum graduum iam omnem peruasisset consequentiam, ordinat Episcopum,